

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill. kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő. Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 kor. 6) fill., azontul minden szó 2 fillérvél számítatik.

A nyitásban:

minden négyhasábos garmend-sor díja 30 fillér. Velünk összekötötten levő hirdető-írók, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zódkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

← vasárnap reggel. →

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

2195./1900. szám.

Pályázati hirdetés.

Léva város tanácsának mai napon hozott határozata által a bor- és szesz-fogyasztási városi adópótlék szedésére nézve a házi kezelés eirendeltetvén annak fogantatása végett egy felelős ügyvezető 1200 korona évi fizetéssel és egy szemléző 800 korona évi fizetéssel javasoltatott alkalmaztatni. — Amennyiben pedig 1901. évi január 1-től kezdve az állami bor- és szesz-fogyasztási adók beszedése is házi kezelés alá kerülne, az ügyvezető azon időtől fogva fizetés fölemelésben részesíthető.

Akik a fenti két állásra magukban elegendő képességet és megbízhatóságot érznek s azt elnyerni óhajják, — azok nálam a folyó május hó 21-ik napjáig — a hivatalos órák idejében — jelentkezhetnek.

Kelt Léva, 1900. évi május 14.

Bódogh Lajos,
polgármester.

II.

2030./1900. sz.

Hirdetés.

A város tulajdonát képező s a lévai uradalom által már évtizedek óta használt azon köztérnek, mely a korona vendéglő előtt terül el, az uradalom tulajdonát képező belső piactéri cédulához s a főgimnáziumi telek közvetlen szomszédságában levő uradalmi telek azon részével, mely a főgimnázium által jelenleg is használtatik — a képviselőtestület által az elcserelés tervbe vétetvén — ezen csere elhatározása és névszerű megismerése céljából az 1183./1900. számú közgyűlési végzés alapján f. évi június hó 27-ének délutáni 4 órájára a városbáz tanácstermébe közgyűlést tűzök ki, melyre az 1886. évi XXII. t. cz. 110. §-a rendelkezésére való utalással a képviselőtestület tagjait ezen hirdetés útján is meghívom.

Léva, 1900. május hó 7.

Bódogh Lajos,
polgármester.

III.

2195./1900. sz.

Hirdetés.

Léva város közönségét s különösen az érdekelt bor- és szesz-elárúsítókat és fogyasztókat értesítem, hogy miután a m. kir. belügy- és pénzügyminisztérium Léva város részére a bor- és szesz-fogyasztás után az 1900. évi március 1-től kezdve adópótlék

szedési jogot engedélyezett, a városi tanács a f. évi május 14-én meghozott határozatával elrendelte, hogy f. évi március 1-től május 14-ig a szedendő pótladók összeírásának és az eredmény a képviselőtestülethez bejelentés, a folyó 1900. évi május 15-ik napjától kezdve pedig az adópótlék beszedése azonnal fogantatva vétessek.

Ezen adópótlékek kezelése és beszedésére nézve a házi kezelés lett elrendelve.

A bor után városi adópótlék fejében szedetni fog a borszfogyasztási adók 20% ja, a hus után a husfogyasztási adók 25% o-j, és az égetett szesz italok és folyadékok után hektoliter fokenként 10 fillér, illetve literenként 8 fillér.

Kelt Léva, 1900. május 14.

Bódogh Lajos,
polgármester.

IV.

2156./1900. sz.

Értesítés és hirdetés.

Értesítem mindazokat akiket illet, hogy a Schoeller és Társai cégnek a lévai műmalom vízművel kapcsolatos vízhasználati jogot Barsvármegye alispánja 4527./1900. sz. határozatával engedélyezte; ezen határozat és az abban foglalt engedélyezési feltételek Léva város igtatói hivatalában közszemlére vannak kitéve s a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekinthetők, és a netáni felelősek Barsvármegye alispánjához ezen értesítés vételétől számított 15 napon belül beadhatók.

Kelt Léva, 1900. évi május hó 10.

Bódogh Lajos,
polgármester.

Esküdtbíróóságunk.

Az aranyos-maróthi kir. törvényszék a héten tartotta az első esküdtbíróági tárgyalást. Az esküdtszék, mint általában mindenütt, nálunk is szépen kiállotta a tűzpróbát. A tárgyalás méltóságos menete, annak az igazság felderítését célzó vezetése minden szónál ékebben dicséri törvényszékünk derék elnökének mély tudományra valló jogérzékét. Az első ülészak igazolta ezen új intézményünk életrevalóságát, a mely működésében igen alkalmas nem csak a rideg abszolút igazság, de egyúttal a méltányosság és humanizmus szolgálataira is.

nem szakasztanak, észrevétlenül hervadsz el.

— És nem szép ez? Betöltöttem hivatásomat illatommal elárasztom a levegőt, ha nem is tépnek le. Ha letépnek, akkor meg gyönyörködtek. És gyönyörködtek hervadok el.

— Ó mi jól beszél: szólt a kis nyárfa. És sarjadó levelkét az ibolyák felé terjeszté.

— Nem jól beszél, mondom, nem jól beszél! szólt a bojtornán és tagadóláig rázta meg tuskés fejét. Olyan szép az elhervadás, az emulás? Hiszen akkor az én életem is szép, mert én is elpusztulok. Ép úgy mint te, bár engem nem kedvelnek úgy mint téged. A vég ugyanaz.

— De te nem illatozva pusztulsz el. Téged vagy a kaszások tépnek ki, vagy valami számár fal fel.

A bojtornánok sértődve rázták meg tuskés ágait.

Egyszerre emberi hangok hallatszanak. Két kis leány ment arra.

— Nézd csak, mennyi ibolya van azon az árok parton. Én megyek és szedni fogok.

Másik perczen a kis ibolyák le voltak tépve.

— Isten veled! Isten veled kis nyárfa! susogták a letépett ipolyák. Ne feledd el, hogy minden szép, amit szépek tartani.

— Isten veled! Isten veled! susogta a kis nyárfa és bizonyára könnyezett volna, ha lettek volna könnyei.

A kis leány pedig mikor átakarta ugrani az árkot, megakadt a bojtornán tövisében.

Tudvalevőleg eddig az esküdtszék működési köre a sajtóvétségekre terjedt csak ki. Azzal, hogy immár a közönséges bűncselekmények is az esküdtszék elé utaltatnak, régi kívánság teljesült. Az európai államok túlnyomó részében már évek óta ruházták föl az esküdtszéket ilyen hatáskörrel.

Tehát nem a törvény rideg betűje, hanem a polgárok igazság érzete itélkezik a közönséges bűncselekményekkel vádlottak fölött. Az emberi ész és szív szava dönti el Magyarországon, vajjon a vádlott bűnös-e vagy ártatlan.

A bírót esküje a törvény szavához és értelméhez bilincseli. Esztét és szívet ez köti le és amikor talán legszivesebben mentené föl a vádlottat, a törvény legerősebben köti le kezét. Nem egyszerű végrehajtója ugyan a törvénynek, mert gyakran a számos paragrafusok közül a helyzetre legjobban illőt választhatja ki és az általa helyesnek ismert elv mellett is terjedelmes szabadságot nyújt neki a törvényszakas a büntetés kiszabását illetőleg. A bűncselekményre indító okokat tekintetbe veheti ugyan, de nem magának a bűnösség megítélésében, csak a büntetés mértékére nézve. Ott ahol a bűnösség bizonyított, a bírónak csak egy utja marad: kötelességszerűen elítélni a vádlottat, az enyhítő, vagy súlyosbító körülmények tekintetbevétele mellett, enyhébb, vagy súlyosabb, rövidebb vagy hosszabb időre terjedő büntetésre.

Az esküdtszék hatáskörének kibővítésével a bűnösség kérdésének megítélésére mellett humanusabb alapot nyer, míg a büntetés kiszabásánál a bírói belátásnak csak az a tere maradt a mi eddig volt.

Az önvédelem igénybevétele az elcsábított szerelmes bűne, a sokszor nemes motivumokból kiinduló számos büntetés, a legjobb szándéktól vezéreltetett emberi gyengeséget — az emberi elme és szív ítélőszéke elé viszik ezentul.

— Nézd ezt a csunya bojtornán, még északitja a ruhámat. És ráütött mérgeesen a bojtornán ágára.

Azután elmentek, magukkal vitték a kis ibolyákat.

— Ni, hogy haragszanak az emberek, hogy csunya vagyok! Ha én is szép, illatos virág lettem volna, most engem is letéptek volna. De így nem kellek senkinek. Ilyen az élet.

— Ugy van! Ugy van! hagyták helybe a többi bojtornánok.

II.

És a kis nyárfa megnőtt. Szép nagy nyárfa lett belőle. Hosszu magas sudara az egekig nyult fel. El is felejtette már a bojtornán és a kis ibolyák oktatásait. Ágain énekes madarak fészkeltek. Tüvisben egész garmadával nyitak az ibolyák, árnyéka alá olykor-olykor emberek, telepedtek, kipihenni fáradalmaikat, gyönyörködni az énekes madarak dalában. És a kis nyárfa úgy tetezett ez minden;

— Milyen szép az élet! szólt és megelégedetten rázta susogó levelét.

— Igen szép az élet! dalolta a fa ágán ülő rigó. Szép az élet. Illatos és kellemes.

— De csak is addig — jegyezte meg egy kopasz veréb, míg illatos és kellemes. Azután egy nagy csomó belőle nem szép. Volnál csak itt télen mikor minden magot úgy kell kikaparni a hóból. Mikor a fagy elszibbasztja szárnyaikat. Volnál csak itt télen és ne addig, míg itt lenni illatos és kellemes.

Ez fogja megítélni, ki a valódi bűnös? Az-e, akit a kétségbeesés a kényszerűség vitt a bűn útjára vagy az-e, aki a kétségbeesésnek, a kényszerűségnek volt okozója?

A példák egész sorozatát lehetne felhozni annak bizonyítására, milyen gyakran kellett előbb valóban jó és nemes érzelmű embert olyan bűnért elítélni, amely a legigazságosabb törvény szerint büntetésre érdemes ugyan, de emberi szempontból megbocsátható lett volna.

A új bűnvádi törvények egy másik jelentékeny reformja az előzetes letartóztatás idejének megrövidítése, miáltal különösen a rendőri hatóságok működése helyes mederbe szorított, a szűkségszerűen több jogot nem adván nekik.

Tehát azt az új jogintézményt, a polgári és egyéni szabadság hatalmas kibővítésének tekinthetők.

De ezért nem ártatjuk magunkat azzal, hogy az igazságszolgáltatás terén megtehető volna már minden, a mit meg lehet tenni, hogy a humanizmus követelményeinek tökéletesen megfeleljen.

Sok tennivaló marad még ezen a téren. Hogy ezek közül csak egyet említsünk: fölötté kívánatosnak tartjuk, hogy a föltételes elítélés intézményét léptessék életbe.

Belgiumban évek óta kitűnően bevált ez a jogintézmény, melynek lényege, hogy a kisebb vétkesség miatt elítélteknek azzal a föltétellel engedik el a reájuk kiszabott büntetést, ha bizonyos idő alatt kifogástalanul viselik magukat. Az így föltételesan szabadlábra helyezett majdnem mindenkor iparkodik a jó utra térni, mert jól tudja, hogyha visszaesik a rosszra, nemcsak a régebben reá kiszabott büntetést kell kiállani, hanem új vétkességeért a szokottnál súlyosabban büntetettik meg. Ezzel a jogintézménnyel tehát elérjük, hogy számos elveszett embert vissza-

— Mért nem jössz hát velem akkor melegebb vidékre. A hol kábító a levegő a virág illattól, a hol a levegő mindig tünde és enyhe. A hol oly szépeket lehet dalolni. Igen, mért nem jössz velem? Szép az élet, illatos és kellemes! dalolta a rigó.

— Mert én csak szürke tollu veréb vagyok. Én nem dalolok. Hangommal nem gyönyörködtem az emberekkel. Neked szükségem van elmenni innen, mert itt elpusztulnál. Én itt maradhatok, elpusztulhatok. Az embereknek nem használok semmit. Ilyen az élet.

— Ugy van, ugy van! hagyták helybe a bojtornánok és rábólítottak tuskés fejeikkel a bojtornán beszédjére.

De a kis nyárfa nem hallotta. Eltelt madárdallal, virág illattal.

III.

— Mi ez? szólt a nyárfa és egész testében megremegett.

— Mi? szólt a sárga rigó. Nem érzed? Megnőttél nagyra. Kívágnak az emberek. Télen te fogod melegíteni őket. Feltűzelnek. De hol fogok én újra ilyen kényelmes fészket találni, mint a te ágaidon. Isten veled!

És a sárga rigó elrepült. Magára hagyta a nyárfát, a ki a nagy csapások alatt félig elalélt. Csak a veréb csipelt még az egyik ágán.

— Látod ugy-e mondtam, ilyen az élet. Csak egy ideig szép és jó. A többi már nem.

TÁRCSA.

A kis nyárfa.

I.

— Jó reggelt! szólt a kis nyárfa, a mely épen előbb ütötte ki fejét a földből.

És körülnézett.

Szép nyári nap volt. A levegő tele volt illattal. A nap sugarai csillogva törtek meg a fűszálak harmatcseppjein. A fákon madarak daloltak. Olyan szépek, bájosnak tetszett mindez a kis nyárfának.

— Jó reggelt! Felelt rá egy bojtornán. És vastag szárait megingatta.

Öreg bojtornán lehetett már és tapasztalt. Az árok széli bojtornánok között a legtekintélyesebb.

— Milyen szép itt minden! csodálkozott a kis nyárfa.

— Ó a kis poetikus! — gonyolódott a skeptikus bojtornán — szépek talál itt mindent. Persze szép, mert új. Majd meglátod milyen sok nem szép van a világon.

— Ugy van! Ugy van! bólingatták fejüket a többi bojtornánok.

— Ne hidd el nekik, kis nyárfa! szólalt meg mellette egy hang.

Egy csomó ibolya volt, a mely majdnem észrevétlenül virágozott a bojtornánok között.

— Ne hidd el nekik. A földön minden szép, csak attól függ, hogyan fogjuk fel.

— No bizony! gonyolódott a vén bojtornán. Hát ugyan mi szép van mondjuk a te életedben. Kinyitál, illatoztál és ha le

adunk a becsületes társadalomnak, a mi mindenestre többet ér, mintha megtoroljuk a csekélyebb jelentőségű vétkeiket és ezáltal kitaszítjuk őket a becsületes emberek sorából.

Elvégre is az igazságszolgáltatásnak nem az a célja, hogy a fogházak és börtönök lakóit szaporítsa, hanem, hogy a törvényt tisztelők számát emelje.

Nem mulaszthatjuk el ezuttal sem megemlíteni még azon körülményt, hogy már az első esküdtszéki ülészek is igazolta már több ízben hangoztatott azon feltevésünket, hogy a törvényszéki székhelyen lakó esküdteink csekély számánál fogva a vidéki esküdtek behívása gyakran aránytalanul nagyobb költséget okoz a kincstárnak, esetleg a vádlottak s hogy a vidékről jövő esküdtek, ha később nagyobb ülészekre lesznek behíva, a törvényszék székhelyén sem lakást, sem megfelelő ellátást kapni nem tudnak s rossz idő esetén a behívás is az esküdteknek nagy megterhelésével fog járni. A mi pedig utóvégre is egy elenyésző kisebbség kedvéért sem nem igazságos, sem nem méltányos.

Válasz!*)

A „Léva és Vidéke“ című helyilap folyó május hó 3-ik napján megjelent számának „Hangulat a városi közgyűlés után“ című vezércikkében a cikkiró engem — mint polgármestert — hibáztat azért, hogy a városi képviselőtestület bizonyos része „falanszkrét tömörült“ s a „méltányos fizetés-fölemelést“ megtagadta. — Én volnék oka annak is, hogy bizonyos urak olyan érülettel bírnak, hogy nem tartják izléstelennek a kevésbé képzett elemeket a saját tisztviselőik elleni irigységre és gyűlölségre ösztönözni! — Én vagyok oka annak is, hogy P. V. jbiró ur hogyan nyilatkozott és hogyan nem nyilatkozott! — Még talán abban is én vagyok a hibás, hogy K. J. et 15 év előtt rendőrkapitányának alkalmazták s 27 év előtt a város házához behozták! — Az én bűnöm az is, hogy a Pénzügyi szakosztály olyan indítványt mert tenni, mely a polgármester 1200 frt jelenlegi fizetését egész 1400 frtra javasolta fölemelni, sőt a többi tisztviselők közt 300 frt lakbért nekem is kívánt adni! — Azt is állítja a cikkiró, hogy ezen 500 frt polgármesteri fizetés fölemelés nem áll arányban a többi tisztviselőével, — azután el is van „hamarkodva“ az egész dolog, éppen azért se szavazták meg az illetők az indítványt, — de meg azért se, mert én „k i a k a r t a m a k n á z n i“ a város mai jó helyzetét azzal, hogy éppen akkor terjesztettem be az indítványt: amikor a pótadót se kell emelni, sőt még égi manna áldás is hullott. — Továbbá azért se szavazták meg az illetők a fizetés fölemelést, mert a cikkiró utólag fölfedezte,

*) E cikk lapunk múlt számából helyszilke miatt kimaradt, azért most közöljük. — Szerk.

Végre a nyárfa kidőlt. — Ott feküdt az árok parton. A bojtortjánok és az ibolyák társaságában.

— Látod ugye-e mondtam! így szolt az öreg bojtortján. Csak addig szép az élet, míg ismeretlen. Mihelyt megismerjük mindjárt nem szép.

— Igaza van! hagyták helybe a többi bojtortjánok.

— És mi azt mondjuk nincs igaza; szoltak az ibolyák. A nyárfa betöltötte hivatását. Helyet adott ágain a dalos madaraknak árnyékot adott lombja alatt a fáradt vándoroknak. És most meleg fog adni egy családnak. És ezzel a meleggel egyuttal megelégedettséget. Ó az élet, szép, csak be kell tölteni rendeltetésünket.

A nyárfát másnap elvitték. Az ibolyák bucsuillatot leheltek felé és a sárgarigó utána dalolt a fáról.

— Szép az élet, illatos és kellemes! Csak a bojtortján bokor rázta fejét tagadólag. És talán még most is rázná, ha arra nem ment volna egy számár. De ez felfalta.

— Milyen pompás volt! gondolta a számár. Milyen kár, hogy ezek a haszontalan kis ibolyák nem oly jóizűek.

És megvetőleg végig taposott az ibolyákon.

De azért azok illatoznak tovább.

Dr. Secans.

hogy én valami „külön kulcs“ szerint számítottam azt ki, nem pedig a számvevő 25% kos javaslata alapján, melyet mindenki elfogadott volna, — s itt azt akarja a cikkiró gyanítani, mintha a többi tisztviselők ellenem föltámadtak volna a számvevői javaslat érdekében, s azzal a szerencsés „kulcsal“ biztattam s csillapítottam le őket. — Végül még „önző“ is vagyok! Ezek miatt szavazták le az indítványt a cikkiró szerint.

A „L. és V.“ cikkirója által fölhozott vádaknak ezek volnának kivonatai. Azok a vádak pedig teljesen valótlanok, a felhozott érvek pedig tarthatatlanok és egyszerű ráfogások.

Hogy irigység és gyűlölséget szitnak bizonyos urak, az nem mai keletű, ezelőtt két évvel rakta le annak a mai formájában alapjait M. I. tiszteletreméltó elődöm, — most csak annak dúsabb virágzása következett be, melynek gyümölcsseit az alkalmi vezérelemek remélik majd learatni.

Reményem azonban, hogy idővel a polgárság befogja látni, melyik az igazság és méltányosság utja s azon fog haladni, majd meg fogja ismerni, kik támogatják minden időben és körülmények közt a közügyet s azok után fog indulni, nem pedig az alkalmilag föl-föltűnő indulataikat kihasználó vezérek után, akik ma az egyéni érdekeik, vagy indulataik szerint képesek a reájuk hallgatókat olyanokba is bele hajszolni, amiholnap mindenik meg fog bánni s helyrehozni képtelen. Tehát tessék önmagukat hibáztatni az illetőknek s ne akarják az eredményt a „L. és V.“ cikkirója utján másra hárítani.

A rendőrkapitány képesítését pedig 27 illetve 15 évi alkalmaztatás után fölhányi egykissé nevetséges dolog, — az előző 500 frtos és a mostani 800 frtos fizetéshez mi joggal követelhetne valaki utólag nagyobb képesítést?! Hogy hivatalát nem olyan kifogástalan jogtudással látja el, mint azt egy haladó város rendőrfőnökétől megvárni lehet, annak nem csupán ő az oka, hanem az a körülmény is, hogy Léva város 25 év óta nagyot haladt, rendőrsége pedig ott helyben maradt, ahonnan kiindulnia kellett volna. — Sok intézmény azért nem válik be ma már, ami negyedszázad előtt még türhető volt, mert a haladásra szükséges pénzérő megvonatik tőle. — Ezért hát azon se csodálkozzék senki, hogy a közvilágítás nem kielégítő, hiszen nem is lehetett külön az eddig megszavazva volt évi 800 frtból. — Az éjjeli örök intézménye nem modern, nem megfelelő, de azért alig jogosított a képviselőtestületnek bármely tagja kifogásolni, mivel arra egy fillért sem ad a város, ellenben — köszönetet mondhatunk a polgárságnak azért, amit önként tesz és áldoz. — A rendőri szolgálat elégtelenségét se lehet sikerrel vádképpen fölhozni, hiszen a múlt évben a tanács a szakosztály utján indítványt adott be a létszám szaporítás iránt, de a képviselőtestület azt megtagadta, tehát a polgármester és rendőrkapitány e czímen nem kárhoztatható. — Ha különben egyes határozott esetben hibát vagy mulasztást követ el a kapitány, tessék panaszt tenni, de a „néma gyerekek az anyja se érti a szavát!“ Ami mulasztás eddig tudomásomra jött, azt rögtön orvosoltam, de amiről nem tudok, vagy ami iránt panasz nem merül fel, arról én nem tehetek.

A rendőrkapitányság önálló hatóság is lévén, örökösén és mindenben gyámkodás alatt nem is tartható.

Hogy a pénzügyi szakosztály a tisztviselők fizetésének felemelését időszerűnek látta s arra vonatkozólag indítványt is terjesztett be, — annak legfőbb oka egyszerűen az, hogy a képviselőtestület már évek óta rendszeresen elhatározta „el v b e n“ a tiszti fizetések rendezését, azonban a megvalósítást mindig azon időre halasztotta, amikor az pótadó emelés nélkül keresztülvihető lesz s a város esetleg valami új jövedelemhez jut. Ezt az időt most elérkezettnek látta, miért is erkölcsi kötelességének tartotta az éveken keresztül hangoztatott ígéretet beváltani.

A pénzügyi szakosztály azon ülésében, melyen a tisztviselők fizetése tárgyalatott, egyetlen tisztviselő sem volt jelen, azok közül senki azon indítvány meghozatalába nem folyt bele, — tehát a polgármester egy lépést sem tett arra nézve, hogy az ő 1200 frt törzsfizetését 1400 frtra emeljék s neki is adjanak lakbért.

Itt a p. ü. szakosztályt az irányította — amint indítványa indokaiban ki is fejezte, — hogy miután Barsvármegye törvényhatósága a főszolgabíró törzsfizetését 1400 frtban szabta meg, ezt mint minimumot az 1886. XXII. t. cz. 66. §-a értelmében a polgármesteri fizetés

meghatározásánál is irányul veszi; tehát a cikkirónak és sugalmazóinak ellenem felhozott minden gyanúsítása és önzési vádja ezen egy tény által megczáfolyható, mert nekem egyetlen ujjamat se kellett volna mozdítanom, mégis elértem azt az 1400 frtos fizetés emelést — a törvény erejénél fogva, — azonban én olyan „önző“ voltam, hogy erre nem is hivatkoztam s magamnak különös előnyt nem kívántam szerezni — tisztviselőtársaim mellőzése árán. — Ha „a polgármesteri állás előnyét“ a cikkiró szerint „önzően kihasználni“ akartam volna, — milyen könnyű lett volna nekem reá mutatni arra, hogy 1 1/2 év előtt a p. ü. szakosztály a polgármester fizetését már 1500 frtban javasolta megszabtatni, tehát most indokolatlan lenne azt 100 frttal kevesebbre venni, — de hát én olyan „önző“ voltam, hogy ezt egy hanggal se említettem föl.

A p. ü. szakosztály az összes rendes fizetéssel bíró tisztviselőknek lakbért javasolt adati, köztük a polgármesternek is, — ezen a cikkiró szintén megütözik; — talán az is „önzés“ hogy a polgármester nem tiltakozott a lakbér-adás ellen a saját állására vonatkozólag?! Vagy ő neki kevesebb joga van, mint a többinek, — vagy igazságosnak tartaná a cikkiró azt, hogy „minden kötelesség és felelőség egyedül csak a polgármestert terhelje,“ — de már a jogokból és kedvezményekből őt semmi se illesse?! Ha ily gondolatok nem vezérelték a cikkirót, mi értelme van akkor a 300 frt polgármesteri lakbér kifogásolásának? Vagy talán a polgármesteri állást nem illeti meg 300 frt lakbér, vagy hogy a lévai viszonyok közt 300 frt sok neki lakbérül. Ugyan tisztelt cikkiró ur keressen — például — őrnagy lakásul alkalmas helyiséget ezért az összegért, akkor a város közönségének évi 240 frt hasznót fog hajtani; mert a két állás lakbéré egyenlő kulcsok szerint határozódna meg.

A cikkiró is emleget valami „polgármesteri kulcsot“, melyet a jbiró ur is látott volna, amely szerint én a tisztviselők fizetését meghatározni kívántam. — Ez az állítása teljesen valótlan. Semmiféle „külön polgármesteri kulcs“ e dologban nem szerepelt, semmiféle kulcsos biztatásban a tisztviselőket nem részesítettem, azok nem forrongottak, hogy őket megnyugtatom kellett volna. Nekem semmiféle külön javaslatom nem volt. — A dolog így áll: a számvevő betérjesztette a költségvetésbeli javaslatát, melynél fogva a képviselőtestület mult évi „elvbeli“ határozata folytán az 1900. évre a tisztviselők fizetését 3086 frt fölemeléssel irányozta (943/1900. sz. a.) elő; erre a p. ü. szakosztály utasította a Tanácsot, hogy tegyen javaslatot a fizetések fölemelésére és a 87. §. módosítására, — erre én megszerkesztettem a javaslatot, amit a Tanács egyhangulag elfogadott, mely 1107/1900. számú határozatával a tisztviselők fizetését 3497 frttal javasolta fölemelteni és abban lakbérét is megállapítani, — végül a p. ü. szakosztály az 1900. évi költségvetésbe a fentieket 3609 frt fölemeléssel javasolta beállíttatni. — Ez az igazság, — egyéb semmi se történt bent a városházán.

A tisztelt cikkiró ur folytatni óhajtja az irigykedés keltését, mert arra vall cikének azon része, amelyben szörnyűködik, hogy a polgármester fizetését egész „1000 koronával sürgettem“ fölemelni és hogy „ez nem áll arányban“ a többi tisztviselők fizetésével s azok fölemelésre javasolt összegével.

Ujra ismétlem, hogy én a magam ügyét nem „sürgettem“, — tehát térjünk át az összeg mekkoraságára és az arányra.

A cikkiró ur nem igazságos és nem jól tud számolni, ha azt mondja, hogy az 1200 frtos polgármesteri fizetésnek 1700 frtra való emelésénél az 500 frt különbözet nagyobb százalék, mint például mikor a 800 frtos rendőrkapitányi fizetést 400 frttal emeljük 1200 frtra, avagy a kiadói 500 frtos fizetést 220 frttal emeljük 720 frtra; mert éppen a kétszeresítő szerint az 500 = majd 42%, a 400 frt = 50% és a 220 frt különbözet = 44%-nak felel meg; tehát éppen megfordítva áll az igazság több állásnál.

De azon is csodálkoznom kell, hogy amikor a cikkiró a városházán egyedül és kizárólag a polgármesteri állást emeli ki a felelőségre és terheire nézve mint kíválót, ugyanakkor olyan igazságtalan tud lenni, hogy azon állást a többi összes állásokkal egyenrangunak kívánja tekinteni, mint amely állással csak olyan képesítés volna összekötve s csak olyan arányu fizetés illetné meg, mint a többi kisebb-nagyobb rangu állásokat, me-

lyek némelyikénél semmiféle előtanulmány vagy képesítés igazolása sem szükséges.

Hogy mennyire nincs igaza a tisztelt cikkiró ur széles Magyarországon egyedül álló nézetének, s mennyire nem hódol azon felfogásnak egyetlen város sem, — némi bizonyítékul ide ígatom néhány város szervezési szabályzatjából a polgármesteri és az utána legfőbb állásra, a rendőrkapitányi állásra vonatkozó fizetések összegét; ugyanis:

	Polgm. fiz.	Rkap. fiz.:
Besztercebányán . . .	2000 frt.	1500 frt.
Esztergomban	2400 „	1500 „
Nagy-Bányán	2400 „	1600 „
Vácson	1800 „	1200 „
Zala-Egerszegen	1600 „	850 „

Tehát nem csak a törvényben, de a gyakorlati életben is szabnak némi kis különbséget és arányt a polgármesteri és a többi tisztviselői állások és azok díjazása közt.

Ha tehát a cikkiró cikket által csak az elégedetlenség magvát kívánta a tisztviselők közt elvetni s őket a polgármester ellenében irigységre óhajtotta hangolni, — azt hiszem azzal nem ért célzt, mert majd mindnyájan belátják azt, hogy neki a felhozott dolgokban nincsen igaza s nem sikerült neki „hangulatot“ kelteni.

Azt hiszem ennyi elég volt arra, hogy kimutassam, mikép a „hangulatok“ írója az igazságtól jelen ügyben messze botorkál.

* * *

Ez alkalommal nem mulaszthatom el azt sem, hogy miután a „L. és V.“ cikkirója szerint különben is, mint polgármester személyesen „mindenre felügyelni“ tartozom, — ne figyelmeztessem a cikkiró-szerkesztőt arra, hogy ő mint szerkesztő a város közönségének és egyes polgárainak szintén tartozik valamivel; ugyanis ő nem jogosult a benne lappangó keserűséget, irigységet és gyűlölséget városszerte szét hinteni, mert a szerkesztői toll nem arravaló. A pletykálgatás művelésére ne nyújtson alkalmat.

Ezért nagyon visszatetsző dolog, ha a városban évtizedek óta közbecsülésnek örvendő férfiak lapjában — eléggé meg nem írható — orvttamadásoknak vannak kitéve, — akiknek éppen ő nem oly régen ugyancsak hajlongott és élt a szivességükkel. — Azért, hogy valaki önmaga kicsiny pont, nem válik nagyobbá a képzetebbek és nagyobb állásban levők elleni agyarkodással. — De azt hiszem, hogy az „E. M. Á. B. Társaság“ tapintatosságáról ismert főtisztviselői sem örvendenek annak, — a társulat érdekében pedig éppen nem áll, — hogy egyik legkisebb alkalmazottjuk mellékesen kedvtelésből a város közbékejének földülésára törekedjék.

Lehet, hogy a „L. és V.“ szerkesztője kész hirlapírói tehetség, de ez nem jogosítja fel, hogy akár másoknak, akár saját nem dicséretes indulatainak fékezhetlen trombitájával szolgáljon.

Hogy eddig ellene senki se szólalt föl, ne gondolja, hogy azért történt, mert tessék mindenkinek az ő „hangulatkelte“, — vagy hogy senki se merete kérdőre fogni, — ellenkezőleg, — én még senkitől se hallottam helyeslést; — és azt tartom, hogy még ő sem bírhat „szabadalommal“ érv nélkül mindent megtámadni és mindenkit lekisebbiteni!

Léva, 1900. május 10.

Bódogh Lajos,

polgármester.

Az első verdikt.

Az aranyos-maróthi kir. törvényszék, mint esküdt bíróság e hó 14—17. napjain tartotta első ülészekát, a mely alkalomra az általunk is említett 29 esküdt lett behíva, kik közül Szándtner Sándor meg nem jelenván 50 kor. bírságra büntettetett.

Ez uttal két bűnyű került elbírálás alá. Az első id. P o r u b s z k i Ferencz bűnyűje volt, kit azzal vádolt a kir. ügyész, hogy özv. J a k u b i s z Jánosné Mihalovics Zsuzsánát 1899. május 22-én szóváltás közben egy ködarábball fejbe dobta, ki ezen dobás következtében koponyatörést szenvedvén 1899. június 11-én elhalt. Sulyos testisértéssel vádolta ennek fiát ifj. P o r u b s z k i Ferenczet, ki állítólag az előbbi sértés után apjával együtt megverte a nevezett nőt.

Andrássy Sándor elnök f. hó 14-én reggel 9 órakor megnyitván a tárgyalást lendületes szavakkal üdvözli az esküdteket, szépen átgondolt beszédben fejtegeti az új intézmény jelentőségét, az esküdtek jogait és kötelességeit. A mely hatást keltő beszéd után dr. Kovács-Sebestyén L. kir. ügyész, emelt szót s a közvádlnak az esküdtekhez való viszonyából az igazság érvényesítésére való közös törekvést emelte ki. Végül dr. Engel Zsigmond védő a védők helyzetét festvén a következő beszéddel üdvözölte az esküdtszéket első működésében:

Azon szépszavú aposztrofálás után, melyben az esküdtbíró nagyságos elnöke s az igen t. védhatóság képviselője az es-

küdt urakat részesítette nagyon szük határok közé van szorítva azon tér, melyen mozoghatok. — Mondhatom a népdal szavait használva „lekaszálták már a rétet” — nekem csak a böngészés jutott osztályrészül.

En a védelem nevében üdvözlöm az esküdt urakat, az ügyvédi kar által ellátott azon védelem nevében, mely éppen oly szerves tagja az esküdtbíróági intézménynek, mint akár az esküdtzsek, akár a bíróság, akár a vádhatóság. Védő nélkül az esküdtbíróág hatáskörébe utalt ügyekben eljárni nem szabad, az elnök hivatalból köteles védőt rendelni az esetben, ha erről vádlott nem gondoskodott. Az ügyvédi kar, a hivatalból történt kirendelés folytán reá háramló köteleességet ép oly készséggel látja el, mint bizony várható, hogy az esküdt urak is készséggel fognak megfelelni a nekik osztályrészül jutott szép, de több tekintetben terhes feladatnak, — hozzá fognak szokni ehhez épugy, mint köteleességnek ismerjük az adófizetést.

Uraim! Nagyot fordult a világ kereké. Évtizedek óta, hozzászoktattak minket azon szabályhoz, hogy csak az szerepelhet tényezőként az igazságszolgáltatás terén, a ki VIII. gimn. osztályt végeztet, maturált, 4 egyetemi évet hallgatott, letett egy csomó vizsgát és irott diplomát nyert arról, hogy jogi dolgokban szakember.

Mi irott diplomával kutatjuk és szolgáljuk az igazságot, — az önké diplomája a lelkiismeret. — E teremben a jogszolgáltatást gyakorolva kollegák vagyunk mi diplomával, önké a nélkül, ide érte azokat is, kik önké közt diplomával bírnak, még sem ez alapján, hanem a lelkiismeret alapján vannak hivatva ez uttal eljárni.

Nézzenek csak körül, vessék pillantásaikat a bíróság, a vád és védelem előtti asztalokra s azt látják, hogy könyvekkel felszerelve jelentünk meg hivatásunk szolgálatában. Önké üres kézzel jöttek el. Ez által testté lett, gyakorlati kifejezést nyert a bünvádi prts. 369 §-a, mely előírja, hogy e szavakkal kötelesek ítéletüket hirdetni: „Becsületemre és lelkiismeretemre isten és ember előtt bizonyítjuk”. Mit jelentenek e szavak átvitt értelemben? Azt mondják ezek, hogy önké a jog és jogi tudomány a „becsület”, a paragrafusok és törvények a „lelkiismeret” — az igazság „a szív”, az a szív, melyre különösen a védelem fog gyakran appellálni, mert ez oly vívmányt képez, mely elsősorban a védelemnek van hivatva kedves szolgálatot tenni.

A ki önké közül gyakrabban érintkezhetett az igazságszolgáltatás tényezőivel, vagy másképen tapasztalatokat szerezhettek-e terén, az előtt nem lesz ismeretlen, hányszor száll le a diploma alapján a paragrafusok szerint ítélt bírói előszóikról e szavakkal: „Sajnálom, hogy így kellett ítélni”, — vagy „bosszankodom, hogy így esetben felmentő ítéletet kellett hozni”.

Sajnálkozó!! Boszantó!! igazságszolgáltatás. Hát ilyen is van? Ez is igazság? Ataki és elméleti szempontból igen, de ép úgy, mint hidegen megy el a közönség a tárlaton, a festészet szabályai szerint elkészített kép előtt, melynél hiányzik a kifejezés melegsége, a természet eleven-sége, ép úgy hidegen hagyja a közönséget az ily igazság. Önké nem köti szabály, — önké kimondhatják vádlott elkövette a büncselekményt, de mégsem büns. Még rövid idő előtt mily különösnek, hogy ne mondjam nevelésnek tűnt fel e fogalom „Büns — de nem büns”.

Ma az elv az igazság szolgáltatás terén, oly ismert fogalom, hogy nélkülül el nem lehetünk, előkészítője ez még egy nagyobb fogalomnak, mely ma csak csirájában létezik, mely még nem meri egészen kidugni fejét, mely azonban, ha majd még egyet fordul a világ teljes hatalommal fog előtérbe lépni s azt fogja hirdetni, hogy a mai büntetési rendszer fegyházával, börtönével, fogházával nem igazságos.

Vannak jó és rossz emberek, — van szelid és vad természet. Ezek vele született sajátágok, melyeket nem lehet büntetés tárgyává tenni, mert a jó ember ép oly kevéssé tehet arról, hogy jó, mint nem önhibája a rossz embernek az, hogy természeté rossz. Büntetni ez utóbbit nem szabad hanem nevelni, javítani kell nevelő intézetek létesítése által, biztosítani kell a megélhetési módot munkástelepek létesítése által, azoknál, kiket az anyagi nyomor hajt a büncselekmény ösvényére, a fegyház, börtön és fogház helyét ez utóbbiak fogják elfoglalni annál inkább, mert a hivatott intéző körök ajtaján már most is oly erősen kopog azon körülmény, hogy a mai börtön büntetési rendszer nem más, mint türhető étkezési hely, hogy ne mondjam hotel, hogy el nem zárkozhatnak azon eszmétől, miként ezen előbb-utóbb változtatni kell. Be áll-e s mikor ezen fordulat, ezt nem tudhatjuk.

De azon fordulatot, mely a szív uralmát viszi be a büntető igazságszolgáltatásba azt már ma ünnepejük.

En üdvözlöm az esküdt urakat, mint oly bírakat, kiknek nemcsak van szívkük, de a szív érzetét érvényesíthetik is verdictumukban!

Az elnökön kívül szavazóbírákúl működtek dr. Gáll-Homoky és Rátvay kir. törvényszéki bírák. A vádlottak bevezetése után az elnök megalakította az esküdtzseket. Miután ugy a kir. ügyész, mint a védő visszavetési jogát gyakorolta, a következő tagokból alakult meg az esküdtzsek: dr. Balbach Béla, Szalberger József, Kocsányi László, Mocsy Lajos, Kelcz Gyula, dr. Hámos Péter, Kaldrovics József, Simek Ármán, Rózsá István, dr. Wildmann Adolf, Ponoczky Lajos és Kersék János. — Póttagokul az urakból: Kern Vilmos és dr. Weisz Zsigmond húzattak ki. S minthogy a vádlottak tót ajkuk voltak, tolmácsul Brunclik Imre alkalmaztatott.

Ezután kezdetét vette a tárgyalás. A bizonyítási eljárás csak este 8 órakor ért véget. Másnap a vád és védő beszédek meghallgatása után a kir. ügyész ifj. Porubszki Ferenc ellen a további eljárást megszüntette azon indokból, mert a kir. ügyész a vádat elejtette nem lévén bebizonyítva, hogy a nevezett a sértett nő titulegtele volna; id. Porubszki Ferenc ügyére vonatkozólag pedig megállapította az esküdték elé terjesztendő kérdéseket, a mely után az esküdték visszavonultak. Délután 2 órakor hirdette ki Mocsy Lajos az esküdték főnöke, hogy a büncselekmény kérdésében 7 szónál többel igennel felelték az esküdték, hogy igennel felelték arra a kérdésre, hogy a tettes erős felindulásában követte el a büncselekményt s hogy ezen erős felindulást a sértett nő által elkövetett jogtalanság, súlyos bántalmazás okozta. A törvényszék e verdikt következtében a vádlottat két évi börtönre ítélte. — A védő az ítélet ellen némi csekély formahibák miatt semmisségi panasszal élt.

A második ügy volt: Tolnai Lajos öt ízben büntetett lévai parasztleánynek rablási ügye. A nevezett ugyanis egy cigányhonvéd társával Mali nevű tót gazdát a lévai piacon a mult év nyarán kirabolt. A lopott tárgyak egy részét két cigánylánytól találták meg, kik orgazdasággal vádoltattak.

Az esküdtzsek most a következőleg alakult meg. Rendes tagok lettek: Buzá István, Kern Vilmos, Kelcz Gyula, Perl Ignác, Mocsy Lajos, Baráth István, Tóth Károly, Kóródy Ferenc, Baumann Samu, Riszner Ede, Palkovics Gyula és ör. Koncz Károly. — Póttagok: Kachelman Károly és Dióssy József. Szavazó bírák voltak Rátvay és Hazay kir. törvényszéki bírák. A naponként késő éjjel elhuzodó bizonyítási eljárás befejeztével az esküdték büncselekményt mondták ki Tolnait a rablás büntetésében, mire a törvényszék 7 évi börtönre ítélte; az orgazda cigánylányok azonban felmentettek.

APRÓSÁGOK.

Rovatvezető: Z U H A N Y.

Arra nem való. — Nézz, cipész ur, ez a pár cipő csak egyszer volt a lábamon — egyetlen vizitet tettem benne — és már kilyukadt! — Kérem, az ugy van csinálva, hogy vizitet csak fogadni lehet benne!

Különfélék.

— A Pongrácz-éjjeli fagy. A f. hó 12 ikére, a fagyos Pongrácz-napra virradó éjjel sokáig emlékezetes lesz városunk s vidék közönsége előtt. A már előző napon, f. hó 11-én 8° hőmérsékre alászállt levegő előre is nagy aggodalommal töltötte el a gazdákat és méltán, mert a hőmérsék fokról fokra alább szállott s míg nappal még a borult idő és az erős északi áramlat a fagyást megakadályozta, addig éjjelre a szél egészen elállott, az idő teljesen kiderült s így a fagy bekövetkezése előre látható lett. S valóban reggel 3 óra a hőmérsék két fokkal szállott a fagypontra alá. A gyöngébb tavaszi növények, a gyümölcsfák fejletlenebb termékei, sőt a már kalászbá menő gabonának nagy része is eldöztetett az éjszaka hidegének s kisebb vizeken jég réteg képződött. De legnagyobb a kár nagy fáradsággal és költséggel betelepített szőlőhegyeinken, melyek — bár sokan óvatossá előrelátással papírral borították be a szőlőhajtásokat — ugy látszik, minden részen, ugy az aljakban, mint a magasabb helyeken, teljesen tönkre mentek. A kár óriási, jelenleg még fel sem számítható s meg nem becsülhető. A nép kétségbeesetten, szomoruan, aggodva s fejét lecsüggesztve néz a jövő elé, mert sokaknak egész egy évi reménységök ment tönkre ez éjjel a dusterméssel kecsgető szőlőtermés elpusztulása által. A katasztrófát sokáig meg fogja érezni városunk vidékének gazdaközönsége s bizony, keservesen fognak emlékezni e fagyos szentek napjára!

— Áthelyezés. Weisz Géza, a bars megyei népbank lévai fióktelepének könyvelője a bank igazgatóság által hasonló minőségben a verekélyi fióktelephez helyeztetett át.

— Kinevezés. A bibornok-hercegrímás Zlatnyánszky Ernő hont-beesenyői plebánost garam-kövesdi plebánossá nevezte ki.

— Gyászír. Winásch János ny. vasgyári számtanácsos e hó 17-én életének 57. házasságának 30. évében Ujbányán elhunyt. Halálát neje Winásch Anna gyászolja. Hált tetemei Ujbánya város közönségének osztatlan részvéte mellett e hó 19-én helyezték örök nyugalomra. Béke hamvairal

— Hímen. Róth Lajos debreczeni kereskedő e hó 17-én esküdtött örök hűséget Friedmann Etelka kisasszonynak, Friedmann Samu lévai kereskedő bájos unokahugának.

— Anyakönyvvezetés. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Bars vármegyében a nagyülési kerületbe Bokross Imre s-jegyzőt a jánosgyarmatiba pedig Fábrián Lajos h. körjegyzőt anyakönyvvezetőkké nevezte ki; továbbá a szkizói anyakönyvi kerületet egyidejűleg megszüntette és ezen kerületet képező Szkizó kis-községet a kis-tapolcsányi kerülethez csatolta.

— Heti műsor: Vasárnap 20-án Dereky „Napraforgó”. Hétfőn 21-én „Szulamith”. Kedden 22-én „Utazás a válás körül”. Szerda 23-án „Mátyás Diák”. Csütörtök 24-én „Unatkozók”. Pénteken 25-én „Kurucz-furtang”. Szombat 26-án „Kis szökevény”. Vasárnap 27-én „Gyerekkasszony”.

— A magyar államvasutak igazgatósága — méltányolva közönségünk érdekében történt felszólalásunkat — intézkedett az iránt, hogy a Párkány-Nána—Léva—Gr. Berzencei 119 klm. hosszúságú vonal járatán egy kényelmesebb kocsiosztály is csatolassék. Elismeréssel adózunk az intézkedésért; de egyuttal orvoslást kérünk még két irányban; és pedig: először legalább egy járatnak „gyors sá” tételét, másodsor a lévai indóház kibővítését kérelmezzük.

— Barsvármegye állategészségügyi 1900. május 9-iki kimutatása a földmívelés szerint: Rühkór: Zsitva-Kenez 1 u. Sertés-orbáncz: Ohaj 8 u. Egyéb ragadós állati betegség nem fordult elő.

— Díjazással egybekapcsolt szarvasmarhavásár Pöstyénben. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a Földmívelésügyi miniszterium anyagi támogatása mellett Pöstyénben a f. évi június hó 25-én, hétfőn az országos állatvásár napján a városi vásártér díjazással egybekapcsolt tenyészállatvásárt rendez. Kiosztásra kerül mintegy 400 kor. állami díj. Pénzdíjakat csakis kigazdák kapnak, nagyobb tenyésztők elismerő oklevéllel jutalmaztatnak. A díjazás reggel 9 órakor kezdődik. Az ezen időn túl felhajtott állatok figyelembe nem vétetnek. Az állattartó gazdákat és tenyész állat kereskedőket ez uton is figyelmezteti az egyesület arra, hogy a pöstyéni vásáron igen szép anyagot vásárolhatnak. Bővebb felvilágosítással szolgál a vásárra vonatkozólag Pöstyén mezőváros előjárósága.

— Napfogyatkozás májusban. Május 28-án d. u. 4 óra 10 perczkor részleges napfogyatkozásban gyönyörködhetünk, ha ugyan az idő kedvezni fog a ritka látványosságnak, melynek vége 6 óra 5 perczkor lesz. A hold sötét korongja, mint valami fekély, fogja elborítani a nap fénylő, sugárzó korongját, ugy hogy ennek majdnem 7 tizedrésze elsötétül. Másut, pl. Spanyolország egy részében és Algírban, a napfogyatkozás teljes lesz.

— Dr. Weisz Károly egyetemi orvos-tudor, fogorvos, ki Berlinben végezte fogorvosi és fogtechnikai tanulmányait, a jövő hét folyamán, helyben az „Oroszlán” szállóban rendel.

— Az országos czimer egyleti lobogókon. A belügyminiszter az ország czimerének egyleti lobogókon való használása tárgyában a következő körrendeletet adta ki valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének: Utóbbi időben ismételt előfordult, hogy egyletek azt a kérelmet terjesztették elő, hogy egyleti lobogójukon az ország czimerét használhassák. Tény ugyan, hogy ilyen kérelmek folytán a multban adattak ki engedélyek, az 1883. évi XVIII. törvényzikk rendelkezéseinek másfél évtizeden át gyakorlati alkalmazása körül szerzett tapasztalatok azonban a m. kir. miniszterelnökséget arra a meggyőződésre vezették, hogy az ország czimerének zászlókon, lobogókon való használata nem esik az 1883. évi XVIII. t. cikk rendelkezései alá és azért nem is képezi engedélyezés tárgyát.

Színház.

Vasárnap egy népszimű, a „Felhő Klári” került a színpadra. Motivumai kevésbé felelnek meg a népszimű igényeinek, nyelvezete is szónokias, sokszor dagályos. A drámai fejlemény (András és Klári boldogtalansága) lélektani lehetetlenség, mely végül is erőszakosan, pisztolylyal oldatik meg. Jó alakítást mutattak: András (Bátossy), Klári (Harkányi), Viola Éva (M. Till. Róza); Szarvasi (Fátyol Ferkó) végig jól játszotta a nehéz és hátatlan szerepet.

Hétfőn Feydeau kétértelműségében bővelkedő szellemes vigjátékát „A férj vadászni jár” adták közepes ház előtt; Az összes szereplők kitünően játszottak, mégis ki kell emelnünk (Leontine) Bogó Ilonkát, kinek gyönyörű játékában az idén volt először alkalmunk gyönyörködni. Nagyon jó volt Morizet (Sarlai), s pompás alakítást mutatott be Duchotel (Hetényi). Jól játszottak Deréki, Bognár és Szigethy is.

Kedden a „Gésák” cz. operette volt soron. Nem sok mondani valónk van róla. Láttuk tavaly is; a külső, — ezen darabnak ugyszólván lényege — ez idén kissé halványabb volt, egyik-másik szerep szintén (Imári, Tekmini, Reginald Fairfax), ellenben kitünően mozgott Van-Hi (Hetényi), jól dalolt Mi-móza (Cstry).

Szerdán Csiky Gergely klasszikus szép sziműve a Nagymama került színpadra. Mértetlen nagy a távolság az ilyen darab, és az újabb czifra, könnyűvéré sziművek között. Mig ezekben alig van cselek-

vény, s a mi van, az sem a jellemekből folyó, logika és lélekismeret nélkül, — addig a Nagymama hatalmas motivumai mögött valóságos drámák és tragédiák körvonalai látszanak, maga a tárgy ezeknek szelid expiatója, oly derült episodokkal, melyek a nemesebb humor terén mozognak. Amazokban a silány tartalmat kétes értékű szójátékok, s a fölszines intelligencia előtt kedves helyi és alkalmi cselezatok akarják pótolni; itt e gazdag cselekvény dús költői gondolatokkal ékesül; a megrázó drámai jelenetek után a humor, bölcs derűje frissíti föl a nézők kedélyét, mint Shakespeare műveiben. Nem a „mascarák” és „Dummer August”-ok porondja ez, hanem a költészet szentélye; a való élet nehéz küzdelmeinek ideális megvilágítása, és nem a csinált természetesség, mely nudítással fájul. S a szereplők ehhez képest kitünően érezték és játszották szerepüket, bár gyér közönség előtt. Igazuk van. Ilyen szerepek előtt silánysággá törpül az anyagi jutalom; itt nem a proportio lelkesít, hanem a minden kincsekkel föltérő művészet. Kitünően alakított szerepek voltak: Szerémi gróf (B. Polgár F.), Örkényi báró (Bátossy), Mártha (Bogó I.), Tódorka (Hetényi), Seraphine (Bognárné), Koszta (Deréki).

Csütörtökön adták a „Kurucz-furtang” cz. népsziművet. Elég ügyes dolog; a darabnak főérdeme az, hogy nemzeti tárgy, sőt egy kedves emlékü kor szolgál hátterül, azonfelül több költői becsü magyar népszokást, táncot és dalt elevenít fel, s ezen kedves érdemei fejében szivesen elnézzük azt, hogy a cselekvény sovány, a küzdelmek kiinduló pontja igen gyöngé, lélektana bizonytalan, s hogy a 3 ik felvonás csak ráadás. A közönség lelkes élvezettel nézte és hallgatta a nemes egyszerűségű palotás táncot és kurucz dalokat. A szerepek kidomborításában kitünnek: Bögözi (Hetényi) és sokoldalu, Bedő (Bátossy); igen kedves volt Böske (Harkányi G.); Tétény (Szarvasi) is jó volt, ugy szintén Ilonai (Kállai Ján) kedvesen dalolt, de a palotás nem kankánosan tánczolandó; Pál barát (Fehér Gy.) kissé erős volt.

Pénteken „Szulamith” adatott másodsor zsufolt ház előtt; a szereplők a tőlük telhető legjobbat nyújtották s nincs okunk panaszra. Szulamith (Cstry) gyönyörűen énekelt, Abigail (Kállai) kitünő volt, ugyszintén Absolon (Szarvasi) is, de Áron főpap (Fehér) éneke a lehető leggyengébb volt.

Közönség köréből.

A Sport-Egylet vezetősége értesíti a közönséget, hogy a folytonos kellemetlen időjárás miatt a lövöldé megnyitást nem ma 20-án, hanem f. hó 24-én (áldozó csütörtökön) tartja meg.

Léva, 1900. május 18.

Sport-Egylet.

Selyem-Blousok 2 fnt 40 krtól

feljebb — 4 méter! postabér és vámentesen szállítva! Mintak postafordultával küldetnek; nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 fnt 65 krig méterenkint.

HENNEBERG G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari-szállító) Zürichben.

Lévai piacziárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mázsánként 14 kor. 20 fill.
14 kor. 60 fill. — Kétszeres 12 kor. 80 fill.
13 kor. — fill. — Rózs 12 kor. 60 fill. 13 kor.
20 fill. — Arpa 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.
Zab 10 kor. 40 fill. 11 kor. 20 fill. — Kukorica 13 kor. — fill. 13 kor. 40 fill. — Bab 12 kor. 60 fill. 13 kor. 40 fill. — Leuce 14 kor. — fill. 14 kor. 40 fill. — Köles 9 kor. 60 fill. 9 kor. 80 fill.

Nyiltér.

21./1900. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében e ennel közhírré teszi, hogy a bazini kir. járásbíróság 1899. évi Lp. 422/4. számú végzése következtében ifj. Deutsch Bernát javára Weinstein Ede ellen 168 fnt 10 kr. s jár. erejéig 1899. évi decz. hó 21-én foganatosított kielég. végrehajtás utján le és felülfoglalt és 412 frtra becsült szobabutor, vendéglői berendezés, lisztek, itatok, kocsi és lóól álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ubányai kir. jbróság V. 323./1. 1899. számú végzése folytán 168 fnt 10 kr. tökékövetelés, ennek 1899. évi április hó 11 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 22 fnt 35 krbau bíróilag már megállapított költségek erejéig Vichnyén, alperes lakásán leendő eszközzésére 1900. évi május hó 26 napjának délutáni 3 1/2 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg-hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbetigérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosítatni fog.

Kelt Ujbányán, 1900. évi máj. hó 8. n.
Bíró Zsigmond, kir. bir. végrehajtó,

H I R D E T M É N Y.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az előnyösen ismert és 1864. évben alakult **Fonciére Pesti biztosító-intézet** bars megyei főügynökséget átvettük s így azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy tűz-, jég-, élet- és baleset-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek és legjutányosabb díjak mellett eszközölünk.

Midőn ezen körülményre a n. é. közönséget felhívjuk, még megjegyezzük, hogy minden egyes esetben feleink érdekeit támogatni kötelességünknek tartandjuk és a nálunk szokásos solid eljárásban fogjuk részesíteni.

Aranyos-Maróthi Takarékpénztár Részvénytársulat
mint a Fonciére Pesti biztosító-intézet főügynöksége
Aranyos-Maróthon.

Tisztességes és megbízható egyének alügynökökül alkalmaztatnak, ebbeli ajánlatok fenti címre intézendők.

Bejegyzett

KERN TESTVÉREK ajánlják
puha padlóknak

legkitünőbb és elismert legjobb fénymázat a valódi Eisenstädter-féle

LINOLEUM PADLÓ ZOMÁNCOT

A Linoleum padló zománc egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényrel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. A következő változatokban kapható:
1. sz. sárgásbarna, 2. sz. sötétbarna és 3. sz. mahagonibarna. Nagy elterjedtségéül fogva az Eisenstädter-féle

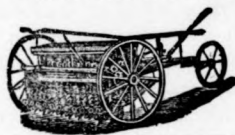
Linoleum padló zománcot

Védjegy „Vas lovag”

különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokkal hamisítják miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcot, a törv. bejegyzett „vas lovag” védjegyvel.

Gabonatisztító-rosták. Darálók. Morzsoló. Tizedes mérlegek.

kezi és sorvetőgép.

Mezőgazdasági gépyárosok raktára.

Kern Testvéreknei, Léván.

Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

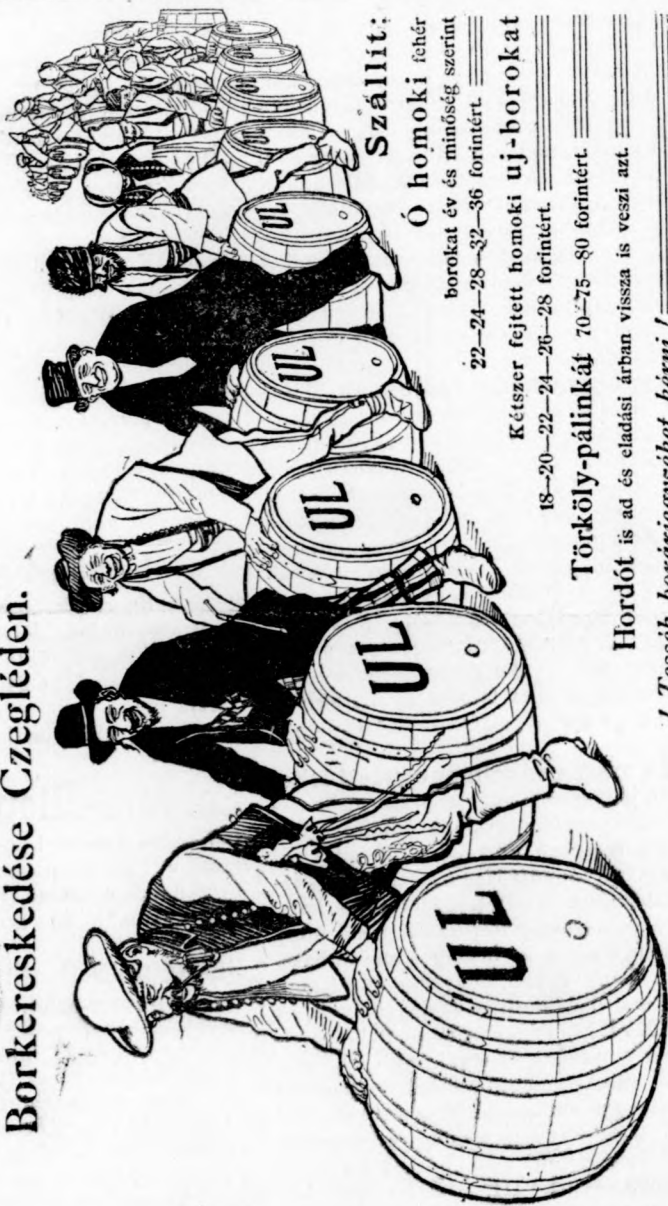

Sackrendszerű egyetemes és melyítő acél ekek.

UNGHVÁRY IÁSZLÓ

föld-, szőlő- és gyümölcsfaiskola tulajdonos

Borkereskedése Czegléden.

Szállít:

Ó homoki fehér borokat év és minőség szerint 22-24-28-32-36 forintért.

Kétszer fejtett homoki új-borokat 18-20-22-24-26-28 forintért.

Törköly-pálinkát 70-75-80 forintért.

Hordót is ad eladási árban vissza is veszi azt.

! Tessék borárjegyséket kérni!

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tag-szagatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Peronospora-készülékek.

Vermorel és Viktoria-féle legjobb!

Felülmulhatlan,

a siker kétségtelen.

A szőlővessző (venyige) leveleinek betegségei ellen, valamint a fák és komlócaesoknak rovarok, levelészek, pondrók és mézharmat stb.-től való megtisztítására.

Ára 8.- 10.- és 12 forint.

Attila Phylloxera-fecskendő 25 frt. Kénporfúvók 2 frt 50 kr.

Kapható: Kern Testvéreknei Léván.

Exikátor

Nem hull a haj, nincs többé kopasz ember

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonat, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen megátolni a megkopaszodást. Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindenemü fejbőrbetegség.

Egy üveg ára 2 korona 40 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemü illat- és piperecik-kereskedésben.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerár, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **Góth Gyula**, illat- és piperecik: nagykereskedőnél, Gyulafehérvár-Fötér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és széjelküldési raktára:

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és színházi fodrász

Budapest, Nefelejts-utca 27. sz.

A m. kir. államvasutak gép-gyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépyárában készült

gőzcseplő készleteit, „Millenium” legujabb szerkezetű: fűkaszálo-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, melyek főelőnyei: préselt acéllemez-állvány, tégelyacél-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatatlan szerkezet,

továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resiczi mezőgazdasági gépyárában készült 3, 3 1/2 és 4 lőerejű gőzcseplő-készleteit. Sack-rendszerű, acéllöntésű ekéfevel ellátott ekéit, „Boni”-féle kéttengelyű eketalyigáit, járgányos cseplő-készleteit, szecsakavágót és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Figyelmeztetés! Ezennel közhírré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt meghatalmazásokat f. évi január hó 31 ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csak azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-s után kelt és általunk aláirt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közönség tévútra vezetessék és nehogy nevünkkel visszaélés történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának fe mutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

Képviselő: **Hirschmann Kristóf** Pozsony.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépyárának Vezérügynöksége.